

دفتر منتقدان تئاتر

کانون ملی منتقدان تئاتر جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۶۸ با حمایت علی منتظری، رئیس وقت اداره کل هنرهای نمایشی و در راستای حمایت از تشکلهای تئاتری و به منظور تقویت فضای نقد، گفت‌وگو و اعتلای تئاتر کشور تشکیل شد.

این کانون در سال ۱۳۶۹ با قرائت بیانیه‌ای در پایان نهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر با ریاست علی شیدفر به طور رسمی آغاز به کار کرد. اعضای هیأت مؤسس اول که در سال ۶۸ با ریاست علی شیدفر انتخاب شدند، عبارتند از: نصرا... قادری، حسین فرخی، محمود گبرلو، حسن فتحی، فرخ عظیم زاده، هما کلهر، محمد آقازاده، قدرت حسن زاده و علی منتظری

سال ۱۳۷۰ این کانون از سوی کانون بین‌المللی منتقدان تئاتر به عضویت پذیرفته شد.

در حال حاضر اداره کل هنرهای نمایشی از فعالیت منتقدان عضو کانون در قالب دفتر منتقدان حمایت می‌کند.

کانون ملی منتقدان تئاتر جمهوری اسلامی ایران با تعریف مشخص NGO یا نهاد خودجوش از دو حیث مشروعیت خود را کسب کرده است؛ عضویت در کانون بین‌المللی منتقدان تئاتر، پیوستن به زیرمجموعه تشکل‌های انجمن نمایش

کانون ملی منتقدان تئاتر جمهوری اسلامی ایران به لحاظ قوانین بین‌المللی زیر نظر اساسنامه کانون بین‌المللی منتقدان تئاتر موسوم به I.A.T.C فعالیت می‌کند و در داخل کشور به لحاظ قوانین و مقررات اداری و در راستای حمایت از فعالیت‌های فرهنگی، زیرمجموعه «انجمن هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» محسوب می‌شود. حوزه فعالیت کانون در سراسر کشور و خارج از کشور است.



طبق تبصره ۲ فصل اول اساسنامه کانون، انجمن هنرهای نمایشی نقشی در تصمیم‌گیری کانون ندارد.

بر اساس ماده ۵ و ۷ اساسنامه، مدت فعالیت کانون از تاریخ تاسیس نامحدود است. سرمایه کانون نیز توسط انجمن نمایش که زیر نظر اداره کل هنرهای نمایشی معاونت هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است، تأمین شده است.

جایگاه کانون بیش از آنکه جایگاهی کارکردی باشد، جایگاهی هویتی است. پرداختن به «حل مشکلات اعضا»^۱ در کانون به معنای فعالیت صنفی نیست. همچنین انتشار نشریه، برگزاری جلسه نقد و مانند آن، فعالیت‌هایی به منظور

ارتقای نقد تئاتر محسوب می‌شود. بدیهی است که منتقدان می‌توانند در تشکل‌هایی چون «انجمن منتقدان و نویسندگان خانه تئاتر»، «انجمن صنفی روزنامه‌نگاران» و ... بخشی از خواسته‌های صنفی خود را محقق سازند؛ اما هدف کانون بنا بر ماده ۲ اساسنامه‌اش «گسترش و تقویت تئاتر و ایجاد جریان موثر در عرصه تئاتر» است.

این کانون هم‌اکنون ۴۱ عضو داخلی دارد که از این تعداد ۲۱ عضو آن عضویت بین‌المللی دارند.

اهداف:

بر اساس ماده ۳ اساسنامه کانون ملی منتقدان، موضوع و حدود فعالیت‌های کانون اینگونه مشخص شده است:

- ۱ - نقد و بررسی نمایش‌های در حال اجرای «تلویزیونی، رادیویی و صحنه‌ای» به صورت حضوری یا نوشتاری در مطبوعات
- ۲ - نقد و بررسی کتاب‌های تئاتری و نمایشنامه‌ها
- ۳ - برگزاری دوره‌های آموزشی نقد
- ۴ - چاپ و نشر کتاب، ماهنامه، فصلنامه و سالنامه درباره نقد تئاتر
- ۵ - همکاری و حضور در مجامع داخلی و خارجی
- ۶ - برگزاری نشست‌ها و همایش‌های گوناگون
- ۷ - حل مشکلات اعضا و به‌کارگیری روش‌هایی برای ایجاد تفاهم و همکاری میان آنان

تبصره: در صورت دریافت شکایت از طرف هر یک از اعضای کانون، هیأت مدیره موظف است ظرف مدت ۱۰ روز به موضوع رسیدگی کرده و نتیجه آن را به اطلاع اعضا برساند.

آیین‌نامه داخلی کانون ملی منتقدان تئاتر جمهوری اسلامی ایران

فصل اول: کلیات

آیین‌نامه داخلی کانون ملی منتقدان تئاتر جمهوری اسلامی ایران، شرح وظایف، مسئولیت‌ها و تصمیم‌گیری‌هایی است که هیأت مدیره کانون بر اساس آن عمل خواهد کرد.

ماده ۱: عبارت «هیأت مدیره کانون ملی منتقدان تئاتر جمهوری اسلامی ایران» در آیین‌نامه داخلی کانون به اختصار با عنوان «هیأت مدیره» ذکر خواهد شد.

ماده ۲: تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌های اجرایی هیأت مدیره نباید مغایرتی با اساسنامه و آیین‌نامه اجرایی کانون داشته باشد.

ماده ۳: «سال عرفی» کانون از اول مرداد ماه هر سال تا سی و یکم تیرماه

سال آینده خواهد بود.

ماده ۴: تمامی وظایفی که در این آیین نامه، هیأت مدیره ملزم به انجام آن است، منوط به تامین امکانات، اعتبارات و بودجه متناسب با آن وظیفه خواهد بود.

ماده ۵: اطلاع رسانی کانون باید به تمام روش های یاد شده زیر انجام پذیرد: الف) مجامع عمومی عادی یا فوق العاده: ۱ - نامه ۲ - نصب اطلاعیه در تابلوی کانون ۳ - ارسال خبر به رسانه ها

ب) سایر جلسات، برنامه ها و فراخوان ها (نقد و بررسی و ...): ۱ - نصب اطلاعیه در تابلوی کانون ۲ - ارسال خبر به رسانه ها ۳ - تلفن به اعضا

تبصره: بدیهی است در صورت تغییر نشانی و تلفن و عدم اطلاع عضو به کانون، هیأت مدیره هیچ مسئولیتی برای اطلاع رسانی از طریق نامه و تلفن نخواهد داشت.

فصل دوم: جلسات نقد و بررسی

ماده ۱: هیأت مدیره موظف است برای ارتقای سطح تئاتر، نقد و بررسی اجراهای عمومی را به شکل زیر برگزار کند:

۱ - انتخاب نمایش

۲ - انتخاب حداقل سه منتقد برای نقد و بررسی هر نمایش

تبصره ۱: منتقدان پس از هماهنگی با حکم رسمی رئیس کانون، موظف به حضور در جلسه نقد و بررسی کانون خواهند بود.

تبصره ۲: یکی از سه منتقد به عنوان مجری، جلسه نقد و بررسی را اداره خواهد کرد.

تبصره ۳: مسئول روابط عمومی کانون، وظیفه دارد هماهنگی های لازم را برای برگزاری هر چه بهتر جلسه انجام دهد.

تبصره ۴: مسئول دفتر کانون به عنوان مسئول اجرایی و در صورت نبود وی، مجری جلسه، وظیفه مهیا کردن لوازم و وسایل برگزاری جلسه نقد و بررسی؛ مانند میز، میکروفن، صندلی، پذیرایی و ... را بر عهده دارد.

۳ - انتخاب یکی از اعضای هیأت مدیره به عنوان ناظر جلسه و تصمیم گیرنده به نحوی که در موارد خاص، آمادگی نقد نمایش مورد نظر را نیز داشته باشد.

تبصره: هیأت مدیره می تواند برای جلسات نقد و بررسی نمایش های جشنواره ها، اختیارات ناظر جلسه را به جمع منتقدان برگزیده تفویض کند.

۴ - دعوت رسمی از نویسندگان نمایش تعیین شده برای حضور در جلسه نقد و بررسی

تبصره ۱: دعوتنامه های رسمی کانون پس از امضای رئیس هیأت مدیره با پیگیری مسئول روابط عمومی به مدعوین نمایش تحویل داده خواهد شد.

تبصره ۲: دعوتنامه ها باید حداقل یک هفته قبل از برگزاری جلسه به مدعوین تحویل داده شود.

فصل سوم: فعالیت های آموزشی و پژوهشی

ماده ۱: هیأت مدیره موظف است برای ارتقای سطح آموزشی اعضای کانون، نسبت به چاپ مجلات و کتاب هایی که مستقیماً به مقوله نقد تئاتر ارتباط دارد، اقدام کند.

تبصره: هیأت مدیره می تواند برای انجام امور فوق، فرد یا شورایی را انتخاب کند.

ماده ۲: برگزاری کلاس های تخصصی آموزشی نقد تئاتر از جمله وظایف هیأت مدیره برای ارتقای سطح علمی اعضای کانون است.

تبصره ۱: کلاس های آموزشی نقد، حداقل با حضور پنج نفر از اعضای کانون برگزار خواهد شد.

تبصره ۲: هیأت مدیره موظف است در طول مدت مسئولیت خود حداقل یک دوره کلاس آموزش نقد تئاتر را برای اعضای کانون برگزار کند.

تبصره ۳: هیأت مدیره موظف است پیش از شروع دوره آموزشی، نوع، عنوان درس، امتیاز، مکان، زمان، تعداد جلسات، نام استاد یا استادان و حداکثر غیبت مجاز اعضای شرکت کننده در آن دوره را اعلام کند.

تبصره ۴: هیأت مدیره موظف است در پایان هر دوره آموزشی، گواهی پایان دوره عضو شرکت کننده را صادر کند.

ماده ۳: هیأت مدیره موظف است برای برگزاری همایش ها و میزگردهای آموزشی و پژوهشی، شرایط و امکانات لازم را فراهم کند.

فصل چهارم: مسئولیت های اجرایی هیأت مدیره

ماده ۱: هیأت مدیره می تواند برای ارتباط و تفاهم بیشتر اعضای کانون، در هر فصل نشست برگزار کند.

تبصره: نشست فوق با هر تعدادی برگزار می شود و حکم مجمع عمومی ندارد.

ماده ۲: هیأت مدیره موظف است برای ایجاد حس همکاری و مشارکت بیشتر اعضای کانون، کسانی را که بیشترین همکاری و تلاش را در جهت پیشبرد اهداف کانون داشته اند، مورد تشویق و قدردانی مادی و معنوی قرار دهد.

ماده ۳: شکل و نوع لوح های سپاس، تندیس و جوایزی که کانون به هنرمندان تئاتر اهدا می کند، همچنین نوع و زمان برگزاری مراسم گوناگون با تصویب هیأت مدیره مشخص خواهد شد.

ماده ۴: هیأت مدیره موظف است تنها در صورت تکمیل مدارک و پرونده، کارت عضویت را به عضو مربوط تحویل دهد.



تبصره ۱: اعتبار کارت‌های عضویت کانون، یک سال عرفی است.
تبصره ۲: ارائه کارت جدید و تعویض آن، منوط به بازپس‌گیری کارت عضویت پیشین و پانچ و نگهداری آن در پرونده عضو است.
ماده ۵: چنانچه عضو به هر دلیلی (از بین رفتن، مفقود شدن و مانند آن) تقاضای صدور کارت مجدد داشته باشد، پس از تأیید درخواست کتبی وی توسط هیأت مدیره، موظف به واریز مبلغی معادل دو برابر حق عضویت سالانه به حساب اعلام شده کانون است.
ماده ۶: تشخیص کیفی نقدها و سایر مدارک ارائه شده برای عضویت بر عهده هیأت مدیره است.

تبصره ۱: هنگام درخواست عضویت، نیم سال تدریس نقد تئاتر در مراکز آموزش عالی یا ارائه یک کتاب درباره نقد تئاتر، معادل پنج نقد چاپ شده تئاتر تلقی می‌شود.

تبصره ۲: نمونه آثار ارائه شده باید حداکثر مربوط به دو سال پیش از درخواست عضویت بوده و به نحوی نشان دهنده فعالیت درخواست کننده دو سال پیش از درخواست در عرصه نقد تئاتر باشد.

تبصره ۳: منظور از «نقد تئاتر» در ماده ۶، هرگونه نوشته‌ای است که در آن دست‌کم یکی از زیرمجموعه‌های مختلف تئاتر نقد شده باشد. (نمایشنامه، اجرا، سیاست‌گذاری تئاتر و ...)
ماده ۷: هیچ‌گاه نباید عضوگیری کانون متوقف شود.

ماده ۸: عضویت هر یک از اعضای کانون با احراز شرایط زیر و ابلاغ کتبی هیأت مدیره به عضو، لغو خواهد شد:

۱ - عدم تکمیل پرونده پس از دو بار اخطار کتبی هیأت مدیره با فاصله ۴۵ روز

تبصره: پس از اخطار دوم، مطابق بند ۲ از ماده ۱۲ اساسنامه، عضو حداکثر یک ماه فرصت دارد تا پرونده خود را تکمیل کند.

۲ - پرداخت نکردن حق عضویت در دو سال عرفی و متوالی کانون تبصره: مهلت یاد شده تا پایان دومین سال عرفی کانون است.

۳ - هرگاه عضوی، خواسته یا ناخواسته به کانون ضرر مادی وارد کند و آن را ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ کتبی هیأت مدیره، جبران نکند.

۴ - ضرر معنوی به کانون با تشخیص هیأت مدیره و به شرح زیر به نحوی

که با منافع کانون در داخل و خارج کشور منافات داشته باشد و حیثیت آن را خدشه دار کند:

الف) نگارش، چاپ و انتشار مطلب

ب) انجام سخنرانی، مصاحبه و گفت‌وگوی رسمی در مجامع عمومی و رسانه‌ها

۵ - عدم حضور متوالی در پنج جلسه مجمع عمومی (عادی و فوق‌العاده) تبصره: پنج جلسه غیبت متوالی در مجامع عمومی، حتی با ارائه وکالت‌نامه کتبی، باعث لغو عضویت می‌شود.

۶ - عدم حضور متوالی در پنج جلسه نقد و بررسی رسمی کانون

تبصره ۱: جلسات نقد و بررسی جشنواره‌ها از این امر مستثنی است.

تبصره ۲: اعضای ساکن در شهرستان تا استقرار شعب کانون در استان‌ها و شهرستان‌ها از بند ۶ ماده ۸ مستثنی هستند.

۷ - عدم نگارش و چاپ پنج نقد تئاتر در یکی از رسانه‌ها (داخلی یا خارجی) در دو سال عرفی کانون یا عدم تدریس نیم سال نقد تئاتر در دو سال عرفی در مراکزی که مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است یا عدم تالیف و ترجمه یک کتاب درباره نقد در هر سه سال عرفی و عدم ارائه اسناد مورد نیاز هر یک از موارد یاد شده به کانون

۸ - عضویت همزمان در تشکلهایی که موضوع فعالیت آنها موازی با فعالیت‌های کانون باشد.

ماده ۹: عضویت مجدد افرادی که قبلاً عضویتشان لغو شده است، حداقل پس از گذشت یک سال عرفی، امکان‌پذیر است. عضویت مجدد با ارائه مدارک، همانند اعضای جدید قطعیت

می‌یابد.

تبصره ۱: عضویت مجدد کسانی که به دلیل موارد بندهای ۳ و ۴ از ماده ۸ آیین‌نامه، عضویتشان لغو شده به تشخیص هیأت مدیره است.

تبصره ۲: بدیهی است سوابق پیشین چنین عضوی ملغی نخواهد شد.

ماده ۱۰: هیأت مدیره درباره بیانیه‌ها، اطلاعیه‌ها و اخبار کانون به شرح زیر عمل خواهد کرد:

۱ - تمامی بیانیه‌های کانون باید پس از تصویب هیأت مدیره به امضای

